

Ölümün varlığını düşününce, sanki biri bu konuda temel bir kural koymak istemiş gibi geliyor. Sırf organizma açısından düşünüldüğünde büyük bir *israf*. Doğuyor, bir düzene kavuşuyor, büyüyor ve verimli hale, çevresini etkin kullanabilir hale geliyor: Ancak ondan sonra yavaşlamaya, yaşlanmaya başlıyor. O kurulan düzen, organizmanın verimli kullanımı kayboluyor. Sonunda öldüğünde, o senelerin kazancı kaybolup gidiyor.

Ölüm olmadan gelişme olur muydu? Evrim olur muydu? Bakteriler ölmüyorlar ama bizden hızlı mutasyona uğruyorlar. Bizim ölümümüz de, her ne kadar kaynakları tekrar aldığı yere iade etse de, çok önemli bir evrimsel anlam içermiyor. Ölüm olmasa organizma daha iyi olur muydu? Olabilirdi, belki.

O sebeple ölümün varlığı, sanki *imtihan* veya *oyun* gibi bir hayat ilham ediyor. Veyahut, tüm dünyanın tek bir organizma gibi olduğunu ve bizim de onun hücreleri olarak, arada bir ölmemiz gerektiğini düşüneceğiz. Ne düşüneceksek düşünelim, kendimize atfettiğimiz önem aynı kalmayacak.